

Bemærkninger til forslaget

En kommende vandmiljøplan III skal indeholde konkrete målsætninger for mindre udledning af kvælstof, fosfor og luftbåren ammoniak, herunder også målsætninger om genoprettelse af natur i Danmark samt om indførelse af »et klogt svinestop« i Danmark. Der findes en bred vifte af virkemidler til at nå sådanne målsætninger.

Naturens tålegrænser skal overholdes. Vandmiljøet skal leve op til en god økologisk tilstand, som bl.a. vandrammedirektivet lægger op til. Det betyder, at målene for tilstanden af vandmiljøet i åer, søer, fjorde m.m., drikkevandet og det marine miljø skal tage udgangspunkt i det for naturen nødvendige og fremadrettede og ikke i bekvemme politiske målsætninger.

Naturens status

Status for de sårbare naturtyper, grundvandet, de åbne marine områder og vandmiljøet fremgår nedenfor.

Naturen på jorden

Danmarks sårbare naturtyper, såsom heder, højmoser, næringsfattige søer og overdrev lider. Tålegrænserne for kvælstoftilførsel er klart overskredet for disse naturtyper. Konsekvenserne er fatale for disse naturtyper. Eksempelvis gror de til i kvælstofelskende planter, og de vil være væk i løbet af få år, hvis der ikke gøres noget. Der blev eksempelvis i 2002 tilført det danske landskab 79.000 t ammoniak fra luften.

Grundvandet – vores fælles drikkevand

Vores fælles ressource grundvandet er mange steder stærkt forurenet af nitrat. Det medfører lukkede vandboringer og en indskrænkning af samfundets fælles og meget vigtige ressource grundvandet.

Kystområderne og fjordene

Vandkvaliteten i kystområderne og fjordene har det generelt rigtig skidt. Iltsvind er ved at blive en årligt tilbagevendende begivenhed. Udvaskningen af såvel kvælstof som fosfor bærer hovedansvaret for dette. Uanset hvor meget der argumenteres, kan der ikke ar-

gumenteres for, at årlige iltsvind er udtryk for naturens luner.

Det skal samtidig også understreges, at kvælstofudvaskningen er hovedansvarlig for den dårlige tilstand i fjordene og de nære kystområder.

Søer og vandløb

To tredjedele af søerne og halvdelen af vandløbene lever ikke op til målsætningerne. For søernes vedkommende er det primært på baggrund af tilførsel af alt for meget fosfor. For vandløbenes vedkommende er det ikke kun tilførsel af fosfor, men også en hårdhændet »vedligeholdelse«, der mere gør vandløbene til afvandingskanaler for de omkringliggende jorder end til den integrerede del af naturen, som vandløbene bør være.

Vifte af virkemidler skal i spil

Det er en bred vifte af forskellige såvel nationale som regionale virkemidler og tiltag, som skal i spil. Disse fremgår nedenfor.

Reduktion af nitratudvaskningen, fosforudledningen og fosforoverskuddet

- Målrettede udtagninger af landbrugsarealer, eksempelvis marginaljorder, ådale osv. Dette er både omkostningseffektivt og giver store naturmæssige gevinster.
- Kvoter, afgifter og generel regelstyring er alle mekanismer, der kan komme i brug. Hver for sig kan de ikke umiddelbart stå alene, men rigtigt sammen sat kan det medføre en effektiv styring, der tager udgangspunkt i såvel generelle regler som incitamenter. Generelle reguleringer er effektive, da de fleste områder har afstrømning til sårbare områder. Et afgiftsprovener skal gå til naturgenopretning, forskning og omlægning til økologisk landbrug/kampagne for økologiske produkter.
- Genopretning af store vådområder, herunder vandløbsrestaurering. Vådområder er også vigtige med hensyn til grundvand og drænvand. Der er eksem-